
Paweł Banduła

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
„STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI
– NAUCZYCIEL PRAW BOŻYCH”
LUBLIN, 13 STYCZNIA 2018 ROKU**

Dnia 13 stycznia 2018 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Stefan Kardynał Wyszyński – Nauczyciel praw Bożych”. Patronat honorowy nad tym wydarzeniem naukowym objął Jego Ekscelencja dr hab. Artur Miziński, Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski, natomiast patronat medialny zapewnił Tygodnik Katolicki „Niedziela”. Organizatorami konferencji byli: Katedra Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL oraz Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Komitet naukowy tworzyli: ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL (przewodniczący), ks. prof. dr hab. Józef Krukowski, prof. dr Peter Raina, dr hab. Waldemar Bednaruk, prof. KUL, dr Agnieszka Romanko, dr Anna Słowikowska (sekretarz). Skład komitetu organizacyjnego był następujący: prof. Sitarz (przewodniczący), prof. Bednaruk, dr Judyta Dworas-Kulik, dr Romanko (sekretarz), dr Słowikowska.

Konferencja rozpoczęła się Mszą Świętą w Kościele Akademickim KUL pod przewodnictwem bp. dr. Ryszarda Karpińskiego, biskupa seniora archidiecezji lubelskiej. Otwarcia konferencji dokonali: prof. Sitarz, kierownik Katedry Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL oraz dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL, dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL. Powitali przybyłych gości z Ukrainy, Czech, Niemiec i Polski. Dziekan podziękował za trud organizacji konferencji, podkreślając, że jest ona pierwszym wydarzeniem naukowym poświęconym Prymasowi Tysiąclecia po podpisaniu przez papieża Franciszka dekretu o heroicznosci cnót Stefana Kardynała Wyszyńskiego w dniu 19 grudnia 2017 r.

PAWEŁ BANDUŁA – student, Instytut Prawa Kanonicznego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, ul. Śląska 28h, 32-500 Chrzanów; e-mail: pawelbandula@gmail.com

Information about Author: PAWEŁ BANDUŁA – student, Institute of Canon Law, Faculty of Law, Canon Law and Administration at the John Paul II Catholic University of Lublin, ul. Śląska 28h, 32-500 Chrzanów, Poland; e-mail: pawelbandula@gmail.com

Konferencja składała się z dwóch sesji. Pierwszej przewodniczył prof. Wiak. Dr Romanko (KUL) przedstawiła referat pt. „Prawa rodziny, Kościoła i Państwa do szkoły w interpretacji ks. Stefana Wyszyńskiego”. Zauważyła, że ks. Wyszyński wskazywał rodziców, jako pierwszych wychowawców, natomiast szkoła jest tylko uzupełnieniem i nigdy nie może zastąpić wychowania rodzinnego. Państwu powinno zależeć na dobrym wychowaniu obywateli, dlatego ma za zadanie współdziałać z rodziną i Kościołem. Prelegentka podkreśliła, że w formie szkolnictwa należy określić cel wychowawczy.

Ks. Sitarz (KUL) w referacie pt. „Koncepcja odnowy moralnej Narodu według Prymasa Tysiąclecia” odniósł się do Jasnogórskich Ślubów Narodu. Profesor stwierdził, że tekst ślubów zawiera program moralny, który się nie przedawnił. Ponadto, jego zdaniem, słowa Kardynała są ciągle aktualne: nie można obronić Narodu bez wstawiennictwa Maryi.

Dr Dariusz Gabrel (Instytut Pamięci Narodowej) w wystąpieniu pt. „Śledztwo dotyczące uwięzienia Księdza Prymasa Wyszyńskiego” omówił kwestię bezprawności internowania kard. Wyszyńskiego, które trwało od 25 września 1953 r. do 28 października 1956 r., kiedy to władze komunistyczne prowadziły masową akcję przeciwko kapłanom intelektualistom. Prelegent dokonał oceny działania komunistów względem Prymasa Polski.

Z kolei dr Słowikowska (KUL) przedstawiła referat pt. „Wkład Stefana Kardynała Wyszyńskiego w nauczanie Soboru Watykańskiego II”. Rozpoczęła od wskazania statystyki, według której kard. Wyszyński w auli soborowej zabierał głos 11 razy oraz 2 razy złożył pisemne uwagi. Prymas Polski stawiał m.in. w obronie praw robotników, domagając się poszanowania godności człowieka, a także prezentując stanowisko całego Episkopatu Polski apelował o ogłoszenie przez Sobór Maryi Matką Kościoła.

Przedmiotem wystąpienia prof. Bednaruka (KUL) była „Wizja uniwersytetu w nauczaniu Stefana Kardynała Wyszyńskiego”. Prelegent wyjaśnił, że Kardynał nie widział konfliktu między nauką a wiarą, ponieważ one się nie wykluczają, ale współdziałają ze sobą. Ponadto, obydwie mają ten sam cel, tj. dojście do prawdy.

Sesji drugiej przewodniczył prof. Krukowski, prezes Stowarzyszenia Kanonistów Polskich. Dr Monika Menke (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu) przedstawiła referat nt. „Przesłanie Stefana Kardynała Wyszyńskiego w liście do «pobratymców» w Czechosłowacji”. Przypomniała fakty dotyczące internowania biskupa praskiego. Prymas Czechosłowacji spotkał się wówczas z kard. Wyszyńskim i prawdopodobnie na skutek ich rozmów powstał list do „pobratymców”, który miał być pokrzepieniem dla katolików czeskich. Prymas Wyszyński podkreślał w nim jedność obydwu Narodów.

Następnie o. dr Stanisław Kawa OFMConv (Instytut Teologiczny im. Św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie) wygłosił wykład pt. „Kardynał Stefan Wyszyński wobec ZSRR”. Prelegent zauważył, że relacje wschodnie Kardynała opierały się na encyklikach Leona XIII. Prymas Polski wykazywał ogromną troskę o sprawy religijne wobec zamiarów władz ZSRR, które dążyły do usunięcia z państwa elementów religijnych. Religię traktowały instrumentalnie. S. Wyszyński mimo wszystko utrzymywał kontakty z wiernymi w ZSRR, wysyłał dla nich kapłanów, korespondował ze świeckimi.

Mec. Stefan Hamburga ukazał „Wkład Stefana Kardynała Wyszyńskiego w kształtowanie się relacji polsko-niemieckich”. Przypomniał, że w orędziu biskupów polskich z dnia 18 listopada 1965 r. udzielono przebaczenia i proszono o przebaczenie biskupów niemieckich. Nawiązując do słów Prymasa, Prelegent przypomniał, że Kościół nigdy nie zdradził Polski. Odniósł się także do współczesnych problemów, do tego, czym zajmuje się na co dzień, pomagając polskim rodzinom w Niemczech. Liczba dzieci odbieranych rodzicom wciąż rośnie; w 2016 r. było ich 83 tys. Mec. Hamburga zaznaczył, że trzeba się upominać o polskie dzieci i o polskość również w Niemczech. Jeśli tego nie będziemy robić, to każde odebrane dziecko będzie przeżywało traumę do końca życia. Niemcy interweniują w sprawach obywateli niemiecko-tureckich w Turcji, więc my powinniśmy robić to samo. Prelegent zaapelował, abyśmy byli odważni i działali w duchu nauczania kard. Wyszyńskiego.

Ks. dr inf. Ireneusz Skubiś (redaktor honorowy „Niedzieli”) ukazał „Troskę Prymasa Wyszyńskiego o tożsamość kulturową Europy”. Stwierdził, że Wyszyński był wieszczem narodowym, a jego myślenie oscylowało zawsze wokół Polski, ponieważ nawiązywał do jej miejsc pamięci oraz odnosił się do jej historii. Kwestia tożsamości polskiej w nauczaniu kard. Wyszyńskiego przekładała się na Europę. Troszczył się nie tylko o Polskę i polskość, ale wykazywał także zainteresowanie krajami, w których żyją Polacy. Prelegent postulował, że aktualnie dobrze byłoby odnowić list biskupów polskich do biskupów niemieckich.

Ostatnim prelegentem był prof. Raina (Uniwersytet Oksfordzki), który przeanalizował „Stosunek władz PRL-u do działalności i posługi Prymasa Wyszyńskiego”. W wykładzie stwierdził, że kard. Wyszyński miał określone problemy ze Stolicą Apostolską. Dla niego istotna była Ojczyzna, tj. Polska. Zdaniem Profesora, wschodnia polityka, jaką prowadził Wyszyński, była trudna do akceptacji w Stolicy Apostolskiej. Kościół w Polsce nie był milczący tak, jak w czasach współczesnych w innych państwach.

Po każdej sesji odbywała się dyskusja z udziałem prelegentów i gości. Głos m.in. zabierali: bp Karpiński, prof. Krukowski, ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski, prof. Raina.

Po raz pierwszy w historii SAWP KUL zostały wręczone Nagrody im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia oraz medale Stefan Kardynał Wyszyński „Nauczyciel Praw Bożych”. Ich pomysłodawcą był prof. Sitarz. Laureatami Nagrody za 2017 r. zostali: ks. Skubiś, ks. Góralski, mec. Hamburga, zaś pierwszą nagrodzoną osobą w 2018 r. był prof. Raina.

Konferencję zakończyło spotkanie opłatkowe, podczas którego odczytano Ewangelię według św. Łukasza o Narodzeniu Pańskim. Następnie ks. Krukowski, jako honorowy przewodniczący SAWP KUL, złożył zgromadzonemu życzenia, po czym nastąpiło dzielenie się opłatkiem i wspólne kolędowanie.

Mirosław Sitarz

KONFERENCJA RUCHU *EUROPA CHRISTI* „OTWÓRZCIE DRZWI CHRYSZTUSOWI”

BRUKSELA, 16 MAJA 2018 ROKU

Papież Jan Paweł II dnia 11 października 1988 r. na forum Parlamentu Europejskiego powiedział: „misją Kościoła jest głoszenie zbawienia w Chrystusie wszystkim ludziom, niezależnie od aktualnych warunków historycznych, gdyż to zadanie żadnych warunków wstępnych mieć nie może. A zatem, nie wychodząc poza zakres właściwej sobie kompetencji, Kościół uważa, że jego powinnością jest oświecanie i wspieranie inicjatyw podejmowanych przez narody w duchu wartości i zasad, jakie głosi on uważnie, wpatrując się w znaki czasu, które każą przekładać na język zmiennych realiów życia nieprzemijające wymogi Ewangelii. Czyż Kościół mógłby nie interesować się budowaniem Europy, skoro od stuleci żyje pośród tworzących ją narodów, które niegdyś doprowadził do źródeł chrztu i dla których wiara chrześcijańska jest i pozostaje elementem kulturowej tożsamości? [...] Wszystkie prądy myślowe naszego starego kontynentu winny podjąć refleksję nad ponurymi konsekwencjami ewentualnego wy-

---

KS. DR HAB. MIROSLAW SITARZ, PROF. KUL – kierownik Katedry Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego, Instytut Prawa Kanonicznego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Al. Raclawickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: mpsitarz@kul.pl

Information about Author: REV. MIROSLAW SITARZ, Professor – Head of the Department of Public and Constitutional Church Law, Institute of Canon Law, Faculty of Law, Canon Law and Administration at the John Paul II Catholic University of Lublin, Al. Raclawickie 14, 20-950 Lublin, Poland; e-mail: mpsitarz@kul.pl